

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาค้นคว้าประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้หนังสือภาพ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างหลังเรียนและก่อนเรียน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมโดยใช้หนังสือภาพ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
5. เพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้หนังสือภาพ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

สรุปผลการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.75/83.47 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.7473 หรือคิดเป็นร้อยละ 74.73
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้หนังสือภาพ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมโดยใช้หนังสือภาพ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.24)
5. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้หนังสือภาพ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สามารถคงทนความรู้หลังเรียนผ่านไปแล้ว 14 วัน

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ตามลำดับ ดังนี้

1. หนังสือภาพ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.75/83.47 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ตามเกณฑ์ 5 ชุด คิดเป็นร้อยละ 84.75 และได้คะแนนเฉลี่ยตามแบบทดสอบหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.47 แสดงให้เห็นว่า หนังสือภาพ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
- ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหนังสือภาพ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ทั้ง 5 เรื่อง ได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนอย่างมีระบบ และเทคนิควิธีการที่หลากหลายรูปแบบ ได้ศึกษากลยุทธ์ คู่มือ เนื้อหา และวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และดำเนินการสร้างตามหลักสูตรกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 5-10) และคุณลักษณะของหนังสือที่ดีจะต้องเป็นเรื่องที่เรียนมาแล้วเหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียน หลากหลายรูปแบบ ที่ให้ทั้งความรู้ความเพลิดเพลินในการอ่าน รวมถึงผู้วิจัย ได้สร้างขึ้นตามขั้นตอนการสร้างหนังสือสำหรับเด็กเริ่มจากศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสร้างหนังสือภาพ หนังสือสำหรับเด็ก หนังสือส่งเสริมการอ่าน ศึกษาผลงานของนักเขียนต่าง ๆ วิเคราะห์นักเรียน ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้พุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับวันสำคัญต่าง ๆ ทางพระพุทธศาสนา

ของไทย เขียนเรื่อง และจัดทำรูปเล่มตามหลักจิตวิทยา (จินตนา ไบกาซูยี, 2538 : 85) และได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ และผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับจุดประสงค์ สองคดียกกับเนื้อหา เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การวาดภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ภาพมีความคมชัด สีประกอบภาพสวยงาม เหมาะสมกับวัย ใช้กระดาษที่มีคุณภาพดี ตัวอักษรมีขนาดเหมาะสมอ่านแล้วสบายตา ภาพเข้าใจง่ายมีชีวิตชีวา สมจริง สอดคล้องกับแนวคิดและเนื้อเรื่องในหนังสือ จึงทำให้หนังสือส่งเสริมภาพที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ มีความเหมาะสม สอดคล้องกับ รัญจวน อินทรกำแหง (2550 : 10-15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาพประกอบว่า ภาพของเรื่องนั้นจะมีชีวิตชีวาและมีความหมายก็ต่อเมื่อมีภาพประกอบที่ดี และมีการพิมพ์ที่มีคุณภาพ คือ กระดาษดี ตัวอักษรเหมาะสม ชัดเจน การจัดหน้าหนังสือโปร่งตา การเย็บเล่มทนทานแข็งแรงและที่สุด คือ ความพิถีพิถันต่อความประณีต ความงดงาม และความมีศิลปะทุกกระเบียดนิ้ว เพราะการที่ให้แก่เด็กสัมผัสกับความประณีต ความงดงาม ที่ชวนให้เกิดความจรโลงใจนั้นเป็นการเสริมสร้างคุณสมบัติที่ส่งเสริมให้เด็กได้ซึมซาบกับความประณีตงดงาม อันจะมีผลต่อจิตใจของเด็กต่อไปในอนาคตได้ทางหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระวีรวัฒน์ รอดสุโข (2545 : 86-89) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องสังคหวัตถุ 4 พรหมวิหาร 4 ไตรลักษณ์ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนด้วยหนังสือการ์ตูนและการสอนปกติ พบว่า หนังสือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.03 / 82.07 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระมหาวิชาญ ถิระพันธ์ (2547 : 155-156) ได้วิจัยการพัฒนาหนังสือการ์ตูนเรื่อง ศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า หนังสือการ์ตูน เรื่อง ศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา วิชาพระพุทธศาสนา มีประสิทธิภาพ 80.83/81.86 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งทิพย์ กลิ่นทะ (2547 : 102-104) ได้วิจัยการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเพลงประกอบภาพ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเพลงประกอบภาพ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.24/88.33 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริพันธุ์ แนบสนธิ (2550 : 78-79) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนการ์ตูน เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนการ์ตูนมี
ประสิทธิภาพเท่ากับ 83.60/85.69 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพ เรื่อง วันสำคัญ
ทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.7473 หรือคิดเป็นร้อยละ 74.73
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพ เรื่อง วันสำคัญทาง
พระพุทธศาสนา มีกิจกรรมที่น่าสนใจสำหรับนักเรียน ทำให้ไม่เบื่อ ไม่เครียด นักเรียนสนุก
กับการเรียน กิจกรรมและเนื้อหา เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เริ่มจากง่ายไปยาก โดยมี
ภาพลายเส้นการ์ตูนประกอบเรื่องที่สร้างความสนใจ ได้รับความสนใจในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี
ส่งผลให้ผลการเรียนพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ นักเรียนได้เรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ มีกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ เมื่อนักศึกษามีปัญหาในการเรียนก็จะ
ได้รับคำอธิบายจากเพื่อนทันที ทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างเข้าใจและมีความรู้เพิ่มขึ้น เพื่อนที่
อธิบายให้คนอื่นฟังก็เกิดการทบทวนความรู้ไปในตัว และเมื่อนักเรียนเรียนจบในแต่ละ
แผนการเรียนรู้ก็จะได้ทราบคะแนนของตนเอง ทำให้นักเรียนต้องทำคะแนนสอบครั้งต่อไปให้
ได้มากกว่าเดิม เพื่อให้ได้คะแนนสูงขึ้น และการเรียนการสอนในรูปแบบของหนังสือภาพ
ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นสื่อความรู้เช่นเดียวกับตำรา
ทางวิชาการ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังที่ถวัลย์ มาศจรัส
(2544 : 11) กล่าวถึง หนังสือส่งเสริมการอ่านว่า หนังสือส่งเสริม การอ่าน คือ หนังสือที่
มุ่งเน้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นการเพิ่มทักษะการอ่านไปในตัวโดยมีเนื้อหาสาระที่ไม่
จำกัดประเภท วัฒนธรรมและศีลธรรมอันดีงามของสังคม เป็นหนังสือที่ให้ประโยชน์ในแง่
ความรู้ ความคิด ปรัชญาและบันเทิง ซึ่งจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพ
เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จึงทำให้มีผลการเรียนพัฒนา
สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระวีรวัฒน์ รอดสุโข (254 : 86-89) ได้เปรียบเทียบ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องสังคหวัตถุ 4
พรหมวิหาร 4 ไตรลักษณ์ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่าง
การสอนด้วยหนังสือการ์ตูนและ การสอนปกติ พบว่า หนังสือการ์ตูนมีประสิทธิผลทางการ
เรียนเท่ากับ .68 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระมหาวิชาญ ธีระพันธ์ (2547 : 155-156)
ได้วิจัยการพัฒนาหนังสือการ์ตูน เรื่อง ศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า หนังสือการ์ตูน เรื่อง ศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา วิชา
พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ

61.15 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งทิพย์ กลิ่นทะ (2547 : 102-104) ได้วิจัยการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเพลงประกอบภาพ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเพลงประกอบภาพ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7964 ซึ่งความหมายว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 79.64 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริพันธุ์ แนบสนธิ (2550 : 78-79) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนการ์ตูน เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนการ์ตูนมีดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนการ์ตูนเท่ากับ 0.6620 หรือร้อยละ 66.20

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้หนังสือภาพ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือภาพ ทั้ง 5 เรื่อง มีพัฒนาการทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 แสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือภาพ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ทั้ง 5 เรื่อง มีพัฒนาการทางการเรียนรู้หลังเรียนสูงขึ้นผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหนังสือภาพ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพ คุณลักษณะตามหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดีทำให้นักเรียนให้ความสนใจในการอ่าน อ่านแล้วเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ดังที่กัญญาพร นิตยะประภา (2534 : 2) ที่กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านจะเป็นสื่อช่วยพัฒนาเด็ก ทำให้เด็กมีความรู้กว้างขวางเกิดจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ ฉลาดรอบรู้ มีเขาวีปัญญาและไหวพริบดี เป็นอาหารสมองที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับเด็ก การที่เด็กได้อ่านหนังสือที่เหมาะสมกับวัย จะช่วยให้เด็กพัฒนา ด้านสติปัญญา อารมณ์ดีขึ้น นอกจากนี้หนังสือยังช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการอ่าน เข้าใจเรื่อง สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และสามารถวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษา โดยเฉพาะการอ่านอย่างเต็มตามธรรมชาติ และความสามารถของนักเรียนแต่ละคน ดังจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระวีรวัฒน์ รอดสุโข (2545 : 86-89) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องสังคหวัตถุ 4 พรหมวิหาร 4 ไตรลักษณ์ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 4 ระหว่างการสอนด้วยหนังสือการ์ตูนและการสอนปกติ พบว่า นักเรียนที่สอนโดยการสอนด้วยหนังสือการ์ตูนประกอบวิชาพระพุทธศาสนา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่สอนโดยการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาวิชาญ ธีระพันธ์ (2547 : 155-156) ได้วิจัยการพัฒนาหนังสือการ์ตูนเรื่อง ศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนที่เรียนหนังสือการ์ตูน เรื่อง ศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของสตอลล์ (Stall. 2001 : 5270-B) ได้ทำ การวิจัยสำรวจประสิทธิภาพของการใช้การ์ตูนประกอบการเรียนการสอน เรื่องการใช้การ์ตูนประกอบการสอนเรื่องคำ ที่มีหลายความหมายโดยใช้ประชากรที่มีอายุระหว่าง 8 – 10 ปี จำนวน 23 คน พบว่า การสอนโดยใช้การ์ตูนประกอบกับการสอนโดยวิธีปกติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การ์ตูนประกอบมีความสามารถด้านการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมโดยใช้หนังสือภาพ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ เมื่อมีเวลาว่างฉันจะหยิบหนังสือภาพ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของครูมาอ่าน ฉันรู้สึกกระตือรือร้นเวลาทำกิจกรรมทำยบทเรียนหนังสือภาพ เพราะได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง และภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือภาพ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีความสนใจ ชื่นชอบที่จะอ่านหนังสือ นักเรียนอ่านแล้วเกิดทักษะในการอ่าน ได้รับความรู้ ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ประกอบทั้งมีรูปเล่มสวยงาม เนื้อหาสอดคล้องกับประเพณีทางพระพุทธศาสนาของไทย ซึ่งเป็นวันสำคัญทางชาวพุทธยึดถือและปฏิบัติมาตั้งแต่บรรพบุรุษ นักเรียนอ่านแล้วมองเห็นเป็นรูปธรรมได้ เนื้อหาไม่ยากหรือง่ายเกินไป อ่านแล้วได้รับความรู้เพิ่มเติมนอกจากหนังสือเรียน พร้อมทั้งความสนุกสนาน ดังที่ภิญญาพร นิตยะประภา (2534 : 2) ที่กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านจะเป็นสื่อช่วยพัฒนาเด็ก ทำให้เด็กมีความรู้กว้างขวางเกิดจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ ฉลาดรอบรู้ มีหัวใจปัญญาและไหวพริบดี เป็นอาหารสมองที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับเด็ก การที่เด็กได้อ่านหนังสือที่เหมาะสมกับวัย จะช่วยให้เด็กพัฒนา ด้านสติปัญญา อารมณ์ดีขึ้น นอกจากนี้หนังสือยังช่วยให้นักเรียนมีทักษะ

ในการอ่าน เข้าใจเรื่อง สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และสามารถวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษา โดยเฉพาะการอ่านอย่างเต็มตามธรรมชาติ และความสามารถของนักเรียนแต่ละคน นอกจากนี้ขนาดหนังสือภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ยังสร้างความสนใจให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะผู้วิจัยใช้รูปเล่มในแนวตั้ง ขนาดกว้าง 6 นิ้ว สูง 8 นิ้วครึ่ง ซึ่งเป็นขนาดรูปเล่มที่นักเรียนประถมศึกษาชอบมากที่สุด เหมาะที่จะกำหนดให้เป็นหนังสือเรียนช่วยให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินไม่เบื่อหน่าย เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของภาษาเสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่านช่วยเพิ่มพูนความรู้ดังที่ จินตนา ไบกาซูยี (2538 : 131-132) กล่าวว่าภาพประกอบเป็นสิ่งชักจูงใจให้เด็กเกิดความสนใจต่อหนังสือที่เรียนล้าพัง การเสนอเรื่องด้วยตัวอักษรแต่เพียงอย่างเดียว แม้ว่าจะให้ดีเพียงใด ก็ย่อมมีแนวดึงดูดใจได้น้อยกว่าหนังสือภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้ภาพประกอบจึงนับว่าสำคัญต่อหนังสือสำหรับเด็กเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับฉัตรชัย สุกระการณูจน (2523 : 165-180) ที่กล่าวว่าภาพควรเป็นภาพเขียนมากกว่าเป็นภาพถ่าย เพราะภาพเขียนสามารถเขียนประกอบเรื่องได้อย่างกว้างขวางเก็บรายละเอียดและเน้นส่วนที่ต้องการได้ดีกว่าภาพถ่าย อีกทั้งภาพเขียนมีความสวยงามน่าสนใจให้จินตนาการและอารมณ์ขันได้ดีกว่าภาพถ่ายอีกด้วย และสอดคล้องกับรัตพร ชังธาดา. (2531 : 44-45) กล่าวว่าเมื่อเด็กเกิดความสนใจที่อยากจะเรียนจากหนังสือภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ก็จะส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นไปด้วย ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาวิชาญ ธีระพันธ์ (2547 : 155-156) ได้วิจัยการพัฒนาหนังสือการ์ตูน เรื่อง ศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องศาสนาพิธีทางพระพุทธศาสนาประกอบการสอนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสิริพันธุ์ แนบสนธิ (2550 : 78-79) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนการ์ตูน เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนที่เรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนการ์ตูนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนการ์ตูนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสตอลล์ (Stall. 2001 : 5270-B) ได้ทำ การวิจัยสำรวจประสิทธิภาพของการใช้การ์ตูนประกอบการเรียนการ

สอน เรื่องการใช้การ์ดประกอบการสอนเรื่องคำ ที่มีหลายความหมาย โดยใช้ประชากรที่มีอายุระหว่าง 8 – 10 ปี จำนวน 23 คน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การ์ดประกอบการสอนมีความสนใจในการอ่านหนังสือเปลี่ยนไปจากเดิม

5. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้หนังสือภาพ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สามารถคงทนความรู้หลังเรียนผ่านไปแล้ว 14 วัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ และเป็นรายบุคคล เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศในการเรียน ที่สร้างความรู้ความจำให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี นักเรียนได้ทำแบบฝึกกิจกรรมระหว่างการเรียนการสอนบ่อย ๆ โดยที่ผู้วิจัยได้สอนไปพร้อมกับหนังสือภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีรูปภาพทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ ตั้งใจ เพลิดเพลิน สนุกสนาน ในการเรียนการฝึกฝนจนเข้าใจและสามารถระลึกถึงความรู้เดิมได้เป็นอย่างดี ดังที่ประสาธ อิศรปริดา (2531 : 130)

ได้กล่าวถึงการรักษาไว้ซึ่งผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการเรียนรู้ให้คงอยู่ต่อไป นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มตามใบงาน แล้วแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้ระหว่างกลุ่ม ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมมือกันทำงาน และมุ่งเน้นการทำกิจกรรมซ้ำ ๆ เพื่อทบทวนความรู้ความจำให้เกิดกับนักเรียน เมื่อนักเรียนได้ทำกิจกรรมที่คุ้นเคย และทบทวนเนื้อหาบ่อย ๆ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความจำได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้คงทนความรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ สอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2541 : 10)

ได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสือว่า หนังสือเป็นสื่อขยายการรับรู้ของเด็ก และช่วยพัฒนาความรู้ ความคิดให้แตกฉาน เป็นอุปกรณ์ต่อเนื่องตลอดชีวิต ที่เด็กสามารถใช้แสวงหาความรู้ได้เป็นสื่อสร้างความสัมพันธ์อันอบอุ่นระหว่างพ่อ แม่ ลูก และช่วยในการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ กระตุ้นจินตนาการเพื่อสร้างความคิดริเริ่ม ให้ความคล้อยที่จะใฝ่รู้ ช่วยให้เกิดคุ้นเคยกับหนังสือ มีนิสัยรักการอ่าน ช่วยส่งเสริมจินตนาการ ให้คิดก้าวไกลไปกว่าสภาพที่เคยพบเห็น ให้ความสนุกเพลิดเพลิน ช่วยให้อ่านหนังสือได้คล่อง แยกฉานช่วยปลูกฝังคุณธรรม อันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กรุ่นใหม่ของสังคม สนองความต้องการในด้านความอยากรู้อยากเห็น ช่วยให้สามารถหาคำตอบได้ด้วยตนเองจากการอ่านจากเรื่องที่ต้องการรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระวีรวัฒน์ รอดสุโข (2545 : 86-89) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทน ในการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องสังคหวัตถุ 4 พรหมวิหาร 4

ไตรลักษณ์ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนด้วยหนังสือการ์ตูนและการสอนปกติ พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาสอดคล้องกับผลการวิจัยของสตอลล์ (Stall, 2001 : 5270-B) ได้ทำ การวิจัยสำรวจประสิทธิภาพของการใช้การ์ตูนประกอบการเรียนการสอน เรื่องการใช้การ์ตูนประกอบการสอนเรื่องคำ ที่มีหลายความหมายโดยใช้ประชากรที่มีอายุระหว่าง 8 - 10 ปี จำนวน 23 คน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การ์ตูนประกอบมีความสนใจในการอ่านหนังสือเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งจากงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการ์ตูนสามารถใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียน ได้เป็นอย่างดีนักเรียนสามารถเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมในลักษณะของรูปภาพ ได้ดีกว่าสิ่งที่เป็นนามธรรมการ์ตูนยังทำ กิจกรรมการเรียน การสอนมีความสุขสนุกสนาน จะทำให้สามารถพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนที่จะนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปใช้สอนควรศึกษากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพให้เข้าใจก่อนทำการสอน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ครูผู้สอนสาระพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ควรนำหนังสือภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านแก่นักเรียน ซึ่งจะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการอ่านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็น การส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

1.3 ครูผู้สอนสามารถนำหนังสือภาพไปใช้จัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียน เพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือนอกเวลาได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยการพัฒนาหนังสือภาพในกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนจากหลาย ๆ สื่อ

2.2 ควรวิจัยเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสือภาพ
กับสื่อการเรียนการสอนชนิดอื่น ๆ

2.3 ควรมีการวิจัยการพัฒนาหนังสือภาพ สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา
เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ในระดับชั้นอื่น ๆ

2.4 ควรมีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างที่เรียนจากหนังสือภาพ
และการสอนวิธีอื่น ๆ เช่น บทเรียนสำเร็จรูป บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุดการสอน
เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY